

Teuvo Huhtanen

Keskusteluja
lampaiden kanssa

KESKUSTELUJA LAMPAIDEN KANSSA

© 2020 Teuvo Huhtanen

Taitto ja kansi: Books on Demand

Kustantaja: BoD – Books on Demand, Helsinki, Suomi

Valmistaja: BoD – Books on Demand, Norderstedt, Saksa

ISBN 978-952-80-3199-4

**KESKUSTELUJA LAMPAIDEN
KANSSA**

TEUVO HUHTANEN

Jos olet mielestäsi
oikeassa, olet väärässä.

Jos näet
mahdollisuuksia,
sinulla on kaunis
mieli.

Kuka minä olen

Inho, sympatia ja samaistuminen muodostavat kolmion, jonka keskustassa asuu juhlien jäljiltä auki unohtunut colapullo. Kohmeinen katse vilkaisee ensin olohuoneeseen ja kääntyy sitten hiljaksen keittiöön jaksamatta miettiä, kuka ja koska kaiken siivoaisi. Käsi laskee hanasta kylmää vettä mukiin, jota ei muuten tulisi käytetyksi, jolleivat sitä paremmat lojuisi siellä täällä käytettyinä. Näitä mukeja ei pelkkä huuhtelu puhdistaa, vaan jokainen täytyisi huolella uppokastaa. Herääjän sielu saat-
taa huutaa samaa, vaan antaa sen murheen nyt olla.

Siivoaminen on vaikeaa aloittaa mukien ja muiden astioiden keräämisestä. Ne täytyisi oikeastaan kerätä kaikki ennen kuin prosessista olisi mitään iloa ja sekin olisi vasta alkua. Semmoiseen kokonaisuuteen täytyy ryhtyä erillisellä päätöksellä. Siksi kylmän veden juotuaan on helppo tarttua juuri avonaiseen colapulloon. Sen kaataminen lavuaariin on selkeä teko. Tyhjä pullo muovipussiin tiskialtaan alle, suihkautus vettä lavuaariin. Sitten se on poissa, avonaisen colapullon tapausta ei tarvitse miettiä yhtään pidempään.

Kuka minä olen, täytyy siis käsitellä saman tien. Piirtää itseni ääriviivat, pohjamaalata pyrkimykseni. Olen *Ihminen*. Se minä olen ja enempää on vaikea sanoa ilman, että tulisi väärinkäsityksiä. Hän, joka ajattelee: ”Emmekö kaikki ole ihmisiä”, on pahoin väärässä. Minä olen *Ihminen*. Hän, joka toimii ja ajattelee, on yksilö. Ei homo herää eräänä aamuna heterona, eikä lapsi voi puhua itseään vanhukseksi. Minua rajoittaa ainoastaan ihmisyyys, sen vaikeasti kuvattavat raamit, vaihteluvälin vaihtuvat värit.

Se kaikki, joka yhdistää meitä, kun pinta on kuitattu pois.

Totta toinen puoli - olen minä lihaa ja vertakin. Viihdyn yksinäisyydessä, pelkään muita. Sitä kun puhun omiani ja tulee tuijotus. Kuka, tai siis mikä, ihme tuo on? Tuijottakoot.

Kun paljosta pääsee vähän ulos, tulee ylipaine. Jonnekin sekin päätyy, kirjaimiksi. Olen tajunnut asioita niin helposti, etten ole keksinyt, miten se kerrotaan. Siksi osa minusta on pysynyt aina lapsena, enkä enää pois haluakaan.

En halua professoriksi, enkä profeetaksi. Olisin mieltään muuttava Jeesus, liikaa kaikkea, että se kääntyisi dogmeiksi. Semmoisesta saa huonon raamatun. Älä ohjeeksi ota, itse elämäsi tunnet. Jos vuokseni mietit itseäsi, tai elämää yleensä, edes sekunnin, olen unelmani.

Inho, vähättely ja välinpitämättömyys ovat jokapäiväisiä mahdollisuuksia. Eivät ne osuessaan minua onnelliseksi tee, mutta nukutun yön jälkeen saavat aamukahvin ja läppärin tuntumaan mahdollisuudelta. Sympatia sanoissasi tarkoittaisi, että näemme arvoa samassa ilmansuunnassa. Samaistuminen siihen, että olet nähnyt askeleeni sammaleessa. Minkä tahansa lopulta kelpaa, kunhan en unohdu avattuna väljähtymään. Sen verran minäkin elämää pelkään.

Saa minua rakastaakin, mutta silloin olen varuillani. Epäilen aikeitasi ja katseeni on kissaeläimen. Turhaa puhetta on elämässä helppo tuottaa ja ehkä siksi minulla on keskittymisvaikeuksia. Turhuus on perkele. Elämä on nyansseissa, siinä, mikä näyttää tavalliselta, mutta onkin ainutlaatuista. Jos näen sitä rakkaudessaasi, olet sydämessäni aina.

”Tapahtuiko sinulle todella tuo kaikki?”, kysyi tuttuni luetuaan tekstiäni. Hän on vähän hassu, lukisi enemmän kirjoja.

Ja tiedäthän sinä, miten tämä menee. Lauseita hiotaan jiiiriin, otetaan muutama tarkoin valittu sana, joita kukaan ei käytä, mutta riittävän moni ymmärtää. Sitä, kun paskakin bändi roudaa savukoneen degeneroituneen kapakan nurkkaan ja kolmesta asiakkaasta kaksi on selin. Se ainutkin on kohti kääntyneenä vain sen takia, kun olisi helvetin tyhmää lähteä publiin istumaan rivissä. Sielussani humanisti, mutta ei minua-

kaan loputtomiin jaksa kiinnostaa - olen kaatanut paljon colaa viemäriin.

Sitä minä tuolla alulla halusin sanoa, jotkin asiat ovat niin nopeasti siivottavissa pois.

Paljon kaikkea, kulmista väsynyt mieli, joka haluaa selkeyttä, muttei sellaisenaan jaksa tarttua. Tämän vuoksi haluaisin hyväksi kääntyä, antaa ajatuksen kerätä astiat, huuhtoa mukit. Sielusiko myös - pääätä itse – sanoinhan, että olisin huono Jeesus.

Tässä olen, farkut jalassani, Hurriganes t-paidassani.

10 euroa vähemmän kuin normaalisti

En ole koskaan saanut mielipidettä partureista muodostetuksi. Aamulla tuijotin vuorotellen kädessäni olleita saksia ja peilikuvaani. Kuinka vikaan se voisi mennä, jos leikkaisin itse hiukseni? Kahden sentin sijasta ottaisin vain sentin, jäisi varaa korjata virhe. Lapsikin osaa leikata suoraa viivaa pitkin, on siihen siis 37-vuotiaankin pystyttävä. Vaan tässäpä alkaakin ongelma ydin hiljakseen hahmottua. Leikkaako parturi hiukset vain suoraan vai pitääkö saksilla jotenkin mukailla pään muotoa?

Kestän huonosti riskinottoa. Sakset menevät takaisin laattikkoon, peilikuvani nielaisee hymynsä. Tämä oli vain taisrelu, sodan minä kyllä voitan. Suunnitelma on yksinkertainen: Huomenna ennen töitä menen parturiin ja kun parturi kapan kiinnittämisen jälkeen on minulle keskusteluyhteyden velkaa, kysyn: Suoraanko leikkaat?

*

Laahaan jalkojani märkään katuun. Sade on noussut väärällä jalalla ja tiuskii minulle. Vihreä takkini juo vettä ahneesti, väreet kulkevat selässäni. Autossa oli lämmin, mutta sillä ei päässyt lähemmäksi. Korttelin päässä olisi ollut parturiliike Mantere, jonka eteen voi parkkeerata. Yrittäjä Mantereella kuitenkin on niin valtava kampaus, että epäilin hänen kykyään auttaa minua asiassani. Siksi päätin kävellä tälläkin kertaa kauppakeskuksen Hius Milanoon.

Suoraan vai vinoon? Kysymys on saanut temmeltää rauhassa, minulla ei aamukahvin jälkeen ole ollut juuri muutakaan mieltittävää. Liukuportaissa tarkkailen vastaantulevien hiuksia. Huomaan, ettei minulla ole aavistukseen, miten kampauksia tehdään. Jos pää olisi kuutio, miettin jo jotain ihan muuta.

Kyltissä lukee *Tervetuloa ilman ajanvarausta*. Hauska paradoksi, parturit keksivät kyllä kaikkea.

”Moi, pääseekö heti?”

”Hei”, vastaa Sara (nimi lukee kyltissä, en tunne häntä mitenkään, vaikka kerran näinkin unta hänen mustista silmistään...). Sara kuljettaa sormeaan paperisen kalenterin pinta pitkin, kunnes se on kulkenut tarpeeksi.

”Jos sinulle sopii, että harjoittelija leikkaa, niin pääset heti.”

”Sopii”, vastaan epäröiden.

Hänelläkin on kyltti: Harjoittelija Karim. Voiko harjoittelijaan luottaa näinkin tärkeässä asiassa? Karim ojentaa kättään kohtia tuolia ja hymyilee.

”Ska vi klippa?”

Olen varma, että hän sanoi kolme p:ta keskellä. Nyt se myrkyä lykkäsi, ruotsia. Onko suoraan direkt vai rakt? Miten nyt voin kysyä sen ainoan kysymyksen, jonka vuoksi tulini? Haluaisin palata takaisin aamuun, elää kaiken uudestaan. Suljen silmäni ja kuvittelen Karimin pois. Ulos koko rakennuksesta, jonnekin kauas. Kun avaan silmäni, Karim seisoo paikoillaan sakset kädessään ja katsoo peilin kautta silmiini.

”Joo, lyhennetään vähän”.

Karim suihkuttaa vettä ja kampa hiuksiani, kunnes koittaa hetki. Seuraan trilleriä hengittämättä. Sentti kosteita hiuksia tipahtaa kapalle. Uusi ote ja sama toistuu.

Vinoon. Niin hän leikkaa. Vinoon.

Kysyn, leikkaako hän aina näin. Ei tokikaan, asiakkaallahan voi olla millainen kampa tahansa. Niinpä tietenkin. En edes yritä tarkentaa kysymystäni, että aina, kun leikkaat näin, leikkaatko samallailla. Hullu kysymys, pitää minua vielä outona, vaikka haluaisin vain oppia itse leikkaamaan hiukseni.

Annan olla, Karim tehköt työnsä. Kiitän ja maksan harjoittelija-alennuksen jälkeen kymmenen euroa vähemmän kuin

normaalisti. Kun olen jo ovella, Karim vilkuttaa vielä sakset kädessään. Suurin osa partureista ei sitä tekisi. Mukava mies.

Liukuportaissa katson hiljaa kenkiäni. Juuri tällaisen takia minun on vaikea muodostaa mielipidettäni partureista.

He olivat hyviä ihmisiä

Mummo pyöritti paperia käsissään. Ensimmäinen koulutodistukseni, jossa oli oikeat numerot, ei vain sanallisia arvioita.

”Matematiikkakin kymmenen”, hän toisteli hyvillään ja ojensi sitten paperin takaisin paapalle. Hän ei puhunut, mutta hymisi erikoisesti. Mitäpä sitä puhumaan, jos vähempikin riittää. Mummo kaivoi kukkarostaan vihreän setelin. Se oli silmissäni iso raha, päätin saman tien, etten näytä sitä äidille, koska hän pakottaisi laittamaan kaiken säästöön.

”Ole hyvä, sinusta kyllä tulee vielä vaikka mitä”, mummo sanoi ojentaessaan setelin ja seurasi katsellaan siihen asti, kun takintaskun vetoketju oli varmasti kunnolla suljettuna. Paappa jatkoi hyminäänsä ja nyökkäili kuin siinä olisi jokin rytmi.

Kahvipöydässä sekoitin erikoisherkkuaani, kotona tehtyä viinimarjamehua ja vissyä. Vaikka mummo oli vanha kotitalousopettaja, en muista hänen koskaan leiponeen itse mitään.

”Kun hakee leipomosta, niin säästyy aikaa muuhun”, hän järkeili.

En oikein oivaltanut, mihin muuhun sitä aikaa täytyi säästää. Mielestäni mummon päivät kuluivat kukille puhumiseen, sanaristikoihin ja paapan komentamiseen. Eipä sen toisaalta niin väliä, Vuorimäen leipomon korvapuustit olivat suurimpia, mitä olin koskaan nähnyt. Mummo muisti usein tarkentaa, että siellä osataan käyttää voita oikein. Se tarkoitti samaa kuin että voita on paljon. Olin juuri haukannut korvapuustista, kun paappa sanoi:

”Luet kunnolla. Loppuun asti. Tämä on pieni kansa. Täällä ei ole varaa haaskata viisaita päitä.”

En osannut kuin nyökätä. Ihmettelin hiljakseni, mitä paappa tarkoitti, että loppuun asti. Kaikkienhan kouluun täytyi mennä.

Kun olin eteisessä saanut kengät sidotuksi, paappa asteli luokseni ja kantapäät yhteen lyötyinä ojensi kätensä. Hetken olin hölmistyneenä, mutta tajusin sitten. Kätellessämme paappa silitti toisella kädellään hiuksiani ja mumisi kuin itselleen:

”No niin... no niin.. hyvä, hyvä.”

*

Gaudeamus igitur. Juvenes dum sumus. Sanat kuulostivat kovin juhlalliselta. Väki lauloi antaumuksella, vaikkei isoin osa varmastikaan tiennytkään, mitä ne tarkoittivat. Itsekin liikuttelin huuliani ja koitin vilkuilla, missä päin salia kotiväki istui.

Edeltävänä päivänä isä oli soittanut mummulle, että tulee hakemaan aamulla tasan kello yhdeksän.

”Usko nyt, ettei tarvitse hakea. Me ajamme taksilla.”

Isä oli vielä koittanut suostutella, että turhaa sitä nyt taksia maksaa, kun hän ehtii kyllä. Ensin oli kuulunut kolinaa, sitten hengästynyt huohotus, kun paappa kampesi luurin mummolta itselleen:

”Tulemme taksilla. Loppu.”

Sanansa sanottuaan paappa oli lyönyt luurin kiinni ja asia oli loppuun käsitelty.

Kun jonotin vuoroani, huomasin vihdoinkin heidät salin perällä. Paappa istui pyörätuolissaan viimeisen penkkirivin seinustan puolella. Tuskin näki tänne asti. Isä hänen vieressään, mummo, äiti, pikkusisko. Äitini isää en koskaan ehtinyt nähdäkään ja äidin äitikin oli nukkunut pois jo useampi vuosi sitten. Siellä he, täällä minä. Pienen hetken olin ihan älyttömän ylpeä itsestäni.

Myöhemmin kesällä sain kirjeen kotiin, että pääsisin yliopistoon lukemaan kieliä. Polkaisin pyörällä kirje taskussani kertomaan uutiset isovanhemmilleni.

”Jaahas, jaahas, entäs armeija?” Se oli paapan tapa onnitella.

”Kyllä, kyllä... ajattelin nyt ensin käydä pari vuotta luke-
massa ja sitten”.

”No niin... No niin... Loppuun asti, muista se.”

Mummo haikaili kahvia kaataessaan taas Vuorimäen kor-
vapuustien perään.

”Siellä oli niin hyvät pullat. Ei nämä marketin...”

Vuorimäen rouva oli jäänyt eläkkeelle muutama vuosi sitten
ja nyt leipomon paikalla oli thaimaalainen ravintola. Hullu-
tuksia semmoiset, oli mummo sanonut heti kuultuaan asian.

Lähtiessäni hän tuli halaamaan ja toivotti onnea kaupunkiin
ja opiskeluihin. Sitten nyökkäsi paapalle.

”No! Anna nyt se.”

Paappa yritti nousta tuolistaan seisomaan, vaikkei se ollut
enää aikoihin onnistunut. Kävelin hänen luokseen ja siinä
olimme hetken hiljaa. Sitten hän kaivoi tuolin reunan ja rei-
tensä välistä kirjekuoren, jonka ojensi minulle.

”Siitä... niin.. no niin”, hän hymisi.

Otin kuoren ja tartuin paapan käteen. Viimeistä kertaa, vaan
enpä sitä silloin osannut ajatellakaan, että myöhemmin syk-
sillä entinen konttoripäälikkö siunattaisiin haudan lepoon.

”Tulehan käymässä sieltä kaupungistakin”, mummo huusi
vielä ovelta.

*

”Siinä on minun mumma ja paappa”, sanoin lapsille pysähtyes-
sämme isovanhempieni haudan kohdalla.

”Onko ne kuollut?”

”Kyllä ne on, aikaa sitten.”

”Millaisia ne oli?”

Nostin pienemmän syliini ennen kuin vastasin.

”Hyviä. He oli hyviä ihmisiä”.

Pienellä kansalla ei ole varaa haaskata viisaita päitä. Tiedä sit-
ten, kuka täällä on viisas ja kuka ei. Paapan sanat ovat silti kan-

taneet pidemmälle kuin olisi kai itsekään uskonut. Ei voinut millään pieni ihminen aikoinaan arvata, mitä kaikkea elämä matkalla tuokaan. Niin hyvässä kuin pahassa.

Silloin, kun tuulee lujaa, on valtava etu, jos on jotain, mistä pitää kiinni. Enkä tarkoita niitä Chydeniuksia, jotka paappa kesällä 2001 ojensi. Tarkoitan sitä, että kun joku osaa elää elämäänsä niin, että sen merkitys hahmottuu sinullekin. Se, miksi sillä, mitä teemme, on väliä. Silloin vaikeudet kääntyvät haasteiksi. Herää se henki, joka pienen kansan pitää voimisaan. Silloin on elämä helpompi taival.

”Niin... kiitos kaikesta. Vähemmän olisin ilman teitä.”

Lapset hieman hämmästyivät, kun kantapää yhdessä ja katse maassa hymisin kuin itselleni.

”Kuuleeko ne?” kysyi poika sylissäni.

”Kyllä ne kuulee.”

Miljoonakauppa ja ryhmä venäläisiä aulassa

Aseman kello ei ole tavallinen kello. Kun aseman kello näyttää 7:47, se on tosissaan. Vain porttikäytävästä heräilevä puliukko on kyllin sekaisin örähtämään: ”Varttia vaille kahdeksan”. Muut ymmärtävät, miten asemalla jokainen minuutti lasketaan.

Kiirehdin askeltani. Olisiko pitänyt lähteä aiemmin matkaan? Vaunun numero 6 kohdalla painan nappia ja vilkaisen kelloa, 7:51. Jäihän tässä aikaakin. Kiireen tuntu on sitä suurempi, mitä tärkeämpää ehtiminen on. Etsin paikkani ja istahdan alas tasaamaan hengitystä. Vasta junan nytkähtäessä liikkeelle, nostan nahkaisen salkkuni ylös hyllylle. Ei hyvä idea, unohtuu vielä sinne. Kurotan saman tien salkun takaisin ja asetan sen viereiselle istuimelle.

Salkun sävyinen kangastakki löytää paikkansa seinustalla olevasta koukusta. Kaivan salkusta kirjan ja yritän etsiä jalkatelineelle sopivaa asentoa. Junan kiihdyttäessä loittoneva kaupunki venyy horisontin mukaisesti. Avaamatta kirjaa suljen silmäni unohtaakseen hetkeksi kaiken olemassaolon. Ihan kuin aamuaurinko lämmittäisi kevyesti ikkunankin lävitse.

”Anteeksi, anteeksi!”.

Säpsähdän hieman hauraaseen ääneen. Vieressä harmaahiuksinen herrasmies ottaa kaksin käsin tukea penkeistä. Hän katsoo ensin minua ja sitten viereistä istuinta. Poimin kiireesti salkun jalkojeni juureen. Mies istuutuu, asettelee takin harkiten syliinsä ja nyökkää. Vastaan hymyllä ja avaan kirjan peukalotuntumalla tauottaakseni yllättävää kohtaamista.

”Mitäs nuori mies lukee”, mies kysyy tovin kuluttua osoittaen kirjaa.

Vaistomaisesti käännän kirjan kannen näkyviin, unohtaen etteivät vanhan herran silmät ehkä enää ole entisessä vedossaan. Oma katseeni tarkentuu miehen ranteeseen: Rolex Submariner, päivävyri. Klassikko, jonka arvon tunnistavat useimmiten vain he, joilla on siihen varaa. Hetkessä mieleeni muistuvat elävästi lapsuuden naapurimme, entisen kauppiaan Erlingmarkin, sanat: ”Sanasta miestä, kellosta liikemiestä”. Ja kauppiaan raikuva itsevarma nauru siihen päälle.

Erglinmark oli pitkä mies ja aina tyylikkäästi puettuna. Hän tervehti sanomalla huomenta tai hyvää päivää. Lapsena odotin aina, että Erlingmark tervehti ensin, etten vain vahingossakaan sanoisi päivää, jos vielä kuuluikin sanoa huomenta. Silloin päätin myös haluavani jonain päivänä omistaa liikemiehen kellon, vaikken ollutkaan ihan varma, millainen se on.

”Taitaa sinun katse olla parempi kuin minulla”, mies naurahtaa palauttaen minut takaisin nykyhetkeen, ”Kerros vanhalle, mikä se kirja on”.

”Niin, anteeksi, tota, Yritysjohdon taloushallinto tänään, taloutta, pääsykoekirja. Tänään olisi pääsykokeet.”

”Vai niin, vai ekonomiksi”.

Hetken tuntuu, kuin mies haluaisi ottaa kirjan käsiinsä. Hän kuitenkin nojautuu penkkiinsä ja jää katselemaan pitkän junan käytävää. Herrasmieheissä on mystistä tyyliä. Harmikseni en löydä mielessäni mitään riittävän arvokasta jatkoa keskustelulle.

Junan jarruttaa seuraavalle asemalle, kun puhelimeni soi.

”Joko oot perillä”, isä kysyy suoraan tyypilliseen tyyliinsä.

Isän maailmassa useimpien asioiden piti olla valmiita jo eilen. Lapsuudessani isän työpuhelimien pirinä tarkoitti aina leikin päättymistä. Sitä oli välillä vaikea käsittää, miksi puhelimesta piti puhua niin paljon. Kyllä isä läsnäkin oli, silloin kuin oli, ja valmiina auttamaan elämässä eteenpäin. Välillä kyllä enemmän omien toiveidensa mukaisesti, välillä vähän vähemmän.

BoD

www.bod.fi

"Sitten sanoit jotain, mitä ne pellet ei osannut odottaa ja ne oli heti ihan pihalla. Sä olit ääni, et kaiku. Tajuutko?"

Keskusteluja lampaiden kanssa porautuu pinnan läpi sinne, missä ihminen muodostuu. Ymmärrettävää kerrontaa, ajatuksia, joita jokainen kohtaa. Miten ihmisten kesellä joskus nousee halu juosta karkuun. Miten seuraavana hetkenä toisen ihmisen kosketus voi olla vastaus. Katua voi kaikkea tai ei mitään - ja eteenpäin on mentävä. Lopulta elämä on ainut, mitä meille annettiin. Kaikki muu on lainassa.

Keskusteluja lampaiden kanssa muodostaa kokemuksen, jolle on mahdollista rakentaa oma syvempi merkityksensä. Kuten elämässä muutenkin - ei ole pakko, mutta on mahdollisuus. Lopulta siinä asuu kaikki.

Teuvo Huhtanen on 37-vuotias kirjoittaja Pohjanmaalta. Kirjoittamisen lisäksi hän on tehnyt keikkoja kitaristina, juontajana, koomikkona, puhujana ja valmentajana.